

Oceanorama

Door

Carnovsky

Geschreven door

Barbara Taylor

Vertaald door

Saskia Martens

DAVIDSFONDS
INFODOK

Welkom in de oceaan

Onder de golven van de oceaan ontvouwt zich een buitengewone wereld van verrassende dieren, zoals eenhoornhaaien, chocolate chip zeesterren en zeedraken.

Zet je schrap en ontdek indrukwekkende oude en hedendaagse zeedieren, van atletische supersterren en vangtandvissen tot vleugelslakken en vissen zo groot als auto's of bussen. Durf jij op het uitkijkpunt oog in oog te staan met de angstaanjagende dieren diep in de zee? Ontdek in de soortengids waarom veel van deze dieren spookachtig oplichten in de duisternis. Maak een wereldreis, werp je licht op de geheime wereld van dieren in en rond de oceaan en ontdek hoe hun overlevingskansen kleiner worden door de mens.

*Wat ontdek jij op dit wereldwijde avontuur
in de oceaan?*

INHOUD

Reis langs alle oceanen van de wereld en ontdek van dichtbij de fantastische zeedieren van vandaag en uit de prehistorie.

DE NOORDELIJKE IJSZEE
4

DE ATLANTISCHE OCEAAN
22

DE DIEPE OCEANEN
46

DE STILLE OCEAAN
10

DE MIDDELLANDSE ZEE
28

DE ONDIEPE ZEEËN
52

HET GROOT
BARRIÈRERIF
16

DE INDISCHE OCEAAN
34

DE PREHISTORISCHE
OCEANEN
58

DE ZUIDELIJKE OCEAAN
40

ZO GEBRUIK JE DIT BOEK

DE OCEANWERELD

Reis naar *elke oceaan*, de wereld van de diepe oceaan of *ondiepe zeeën*, of maak een tijdreis naar *het verleden* en ontdek de belangrijkste informatie over alle locaties en habitats.

Gebruik de *rode* lens om de **VISSEN** te onthullen.

HET UITKIJKPUNT

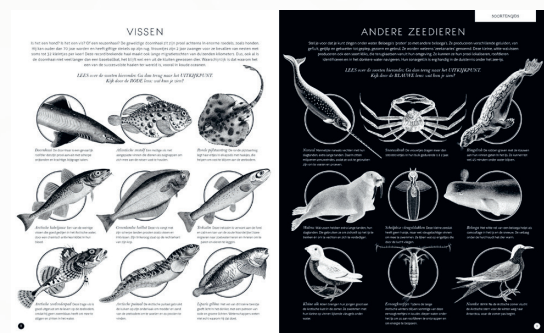

Stap op het *uitkijkpunt*. Wees voorzichtig en let op voor stekende tentakels, gifpijlen, scherpe speren, gevaarlijke tanden en zeeslangen...

Kijk door de *groene* lens om de **HABITAT** te bewonderen.

SOORTENGIDS

Leer in de *soortengids* de naam van alle soorten en ontdek meer over hun kenmerken waardoor ze kunnen overleven.

Kijk door de *blauwe* lens om je op **ANDERE ZEEIEREN** te richten.

DE NOORDELIJKE IJSZEE

Rondom de Noordpool vind je de koudste, ondiepste en kleinste oceaan ter wereld. Deze oceaan is ongeveer anderhalve keer zo groot als de Verenigde Staten. Tijdens de lange, koude winters is het drijvende ijs een uitstekend jachtgebied voor ijsberen en een rustplaats voor zeehonden en walrussen. Wanneer een beetje van dat ijs smelt in de zomer, vermenigvuldigen algen en plankton zich razendsnel, zodat er veel eten is voor de vissen, zeevogels, walvissen en zeehonden die hoger in de voedselketen staan. In de zomermaanden vind je aan de Arctische kusten ook de grootste kolonies broedende zeevogels ter wereld. De klimaatverandering warmt de aarde op, waardoor meer en meer van de Noordelijke IJszee smelt. Daardoor stoppen de ijsberen met jagen op zeehonden en raakt de habitat van kleine planten en dieren op of onder het ijs verwoest.

WELKOM IN DE NOORDELIJKE IJSZEE

Continenten grenzend aan oceaan

Noord-Amerika, Europa, Azië

Zeeën

Barentszee, Karazee, Laptevzee,
Oost-Siberische Zee, Tsjoeksjenzee,
Beaufortzee, Lincolnzee, Groenlandzee

Gebied

14.056.000 vierkante kilometer

Diepte

Gemiddelde diepte: 1250 meter
Diepste punt: 5551 meter

Kustlijn

45.390 kilometer

Wie leeft er?

2000 soorten algen
250-633 vissoorten
35 soorten zeezoogdieren
64 soorten zeevogels
1500 soorten krab en andere
geleedpotigen
162 soorten sponzen
161 soorten kwallen, anemonen en koralen
331 soorten mosdiertjes
480 soorten weekdieren (schaal- en
schelpdieren en slakken)
150 soorten zee-egels, slangsterren en
zeesterren
974 soorten wormen

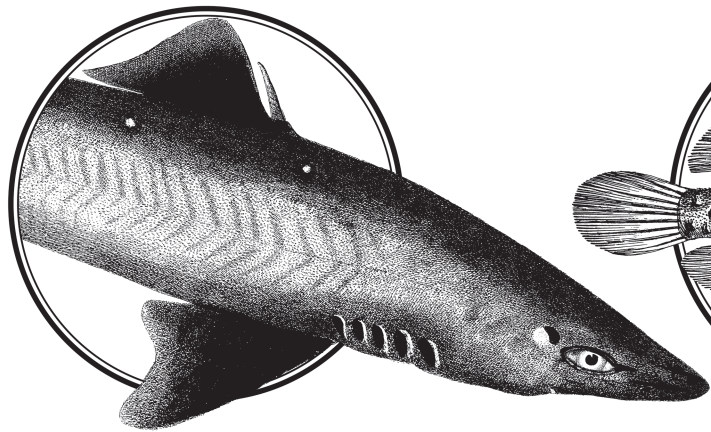

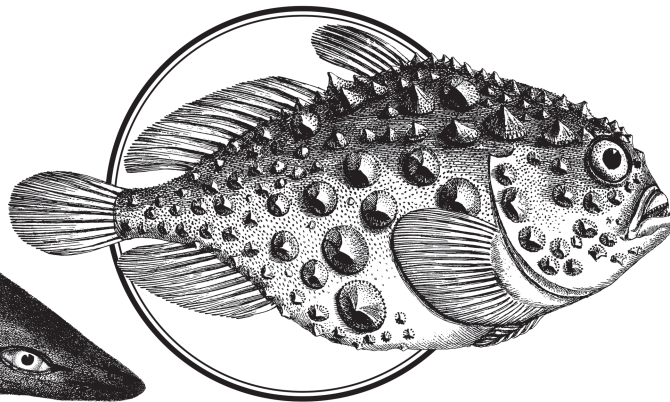
VISSEN

Is het een hond? Is het een vis? Of een reuzenhaai? De geweldige doornhaai zit zijn prooi achterna in enorme roedels, zoals honden. Hij kan ouder dan 70 jaar worden en heeft giftige stekels op zijn rug. Vrouwtjes zijn 2 jaar zwanger voor ze bevallen van nesten met soms tot 32 kleintjes per keer! Deze record brekende haai maakt ook lange migratietochten van duizenden kilometers. Dus, ook al is de doornhaai niet veel langer dan een baseballbat, het blijft wel een uit de kluiten gewassen dier. Waarschijnlijk is dat waarom het een van de succesvolste haaien ter wereld is, vooral in koude oceanen.

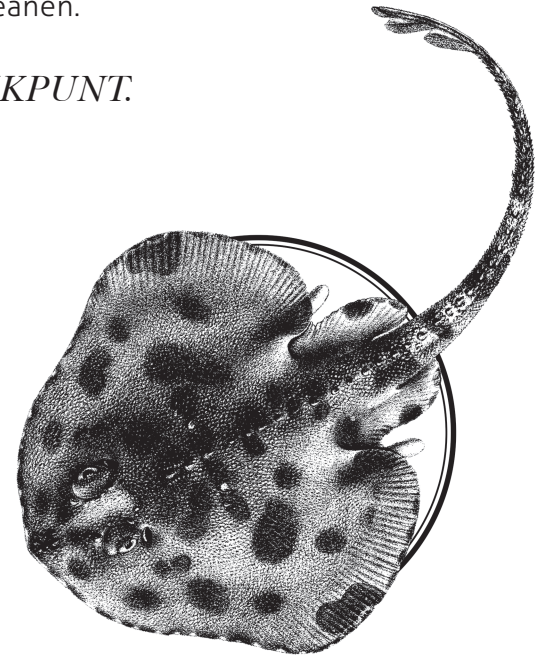
*LEES over de soorten hieronder. Ga dan terug naar het UITKIJKPUNT.
Kijk door de RODE lens: wat kun je zien?*

Doornhaai De doornhaai is een gevaarlijk roofdier dat zijn prooi aanvalt met scherpe snijtanden en krachtige, bijtgrage kaken.

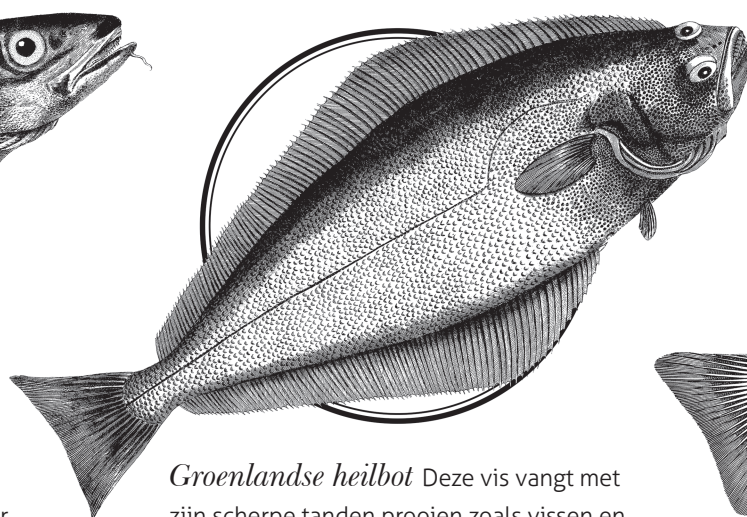
Atlantische snotolf Een mollige vis met aangepaste vinnen die dienen als zuignappen om zich mee aan de rotsen vast te houden.

Ronde pijlstaartrog De ronde pijlstaartrog legt haar eitjes in eikapsels met haakjes, die helpen om vast te blijven aan de zeebodem.

Arctische kabeljauw Een van de weinige vissen die goed gedijen in het Arctische water, door een chemisch antivriesmiddel in hun bloed.

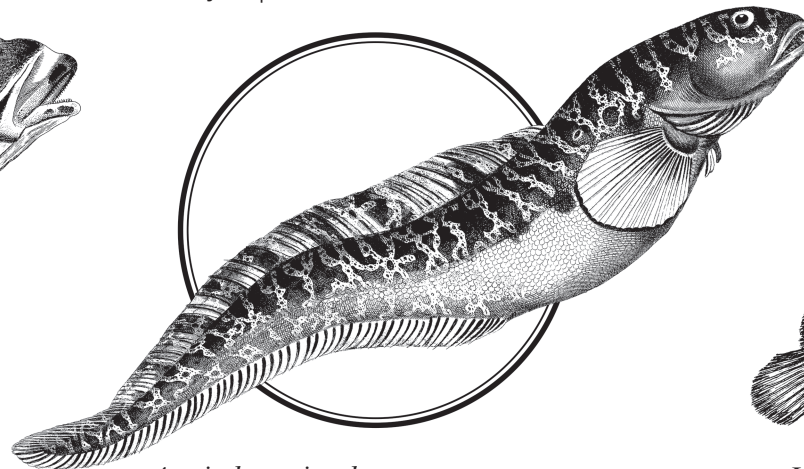
Groenlandse heilbot Deze vis vangt met zijn scherpe tanden prooien zoals vissen en inktvissen. Zijn linkeroog staat op de rechterkant van zijn kop.

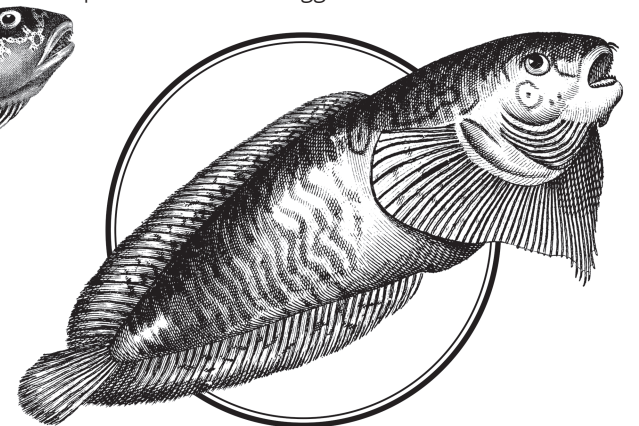
Trekzalm Deze trekzalm is verwant aan de forel en zalm en kan van de zoute Noordelijke IJsee migreren naar zoetwatermeren en rivieren om te paren en eieren te leggen.

Arctische zeedonderpad Deze trage vis is goed uitgerust om te leven op de zeebodem, omdat hij geen zwemblaas heeft om mee te stijgen en zinken in het water.

Arctische puitaal De Arctische puitaal gebruikt de kuiven op zijn onderkaak om modder en zand van de zeebodem om te woelen en zo prooien te vinden.

Liparis gibbus Het vel van dit kleine beestje geeft licht in het donker, met een patroon van rode en groene lichten. Wetenschappers weten niet echt waarom hij dat doet.

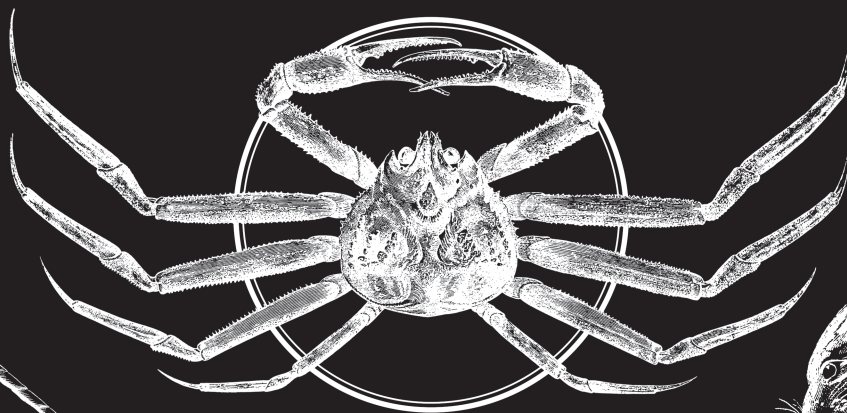
ANDERE ZEEDIEREN

Stel je voor dat je kunt zingen onder water. Beloega's 'praten' zo met andere beloega's. Ze produceren verschillende geluiden, van gefluit, getjilp en gekwetter tot gepiep, gezoem en gebrul. Ze worden weleens 'zeekanaries' genoemd. Deze kleine, witte walvissen produceren ook een soort kliks, die terugkaatsen vanuit hun omgeving. Zo kunnen ze hun prooi lokaliseren, roofdieren identificeren en in het donkere water navigeren. Hun sonargeklik is erg handig in de duisternis onder het zee-ijs.

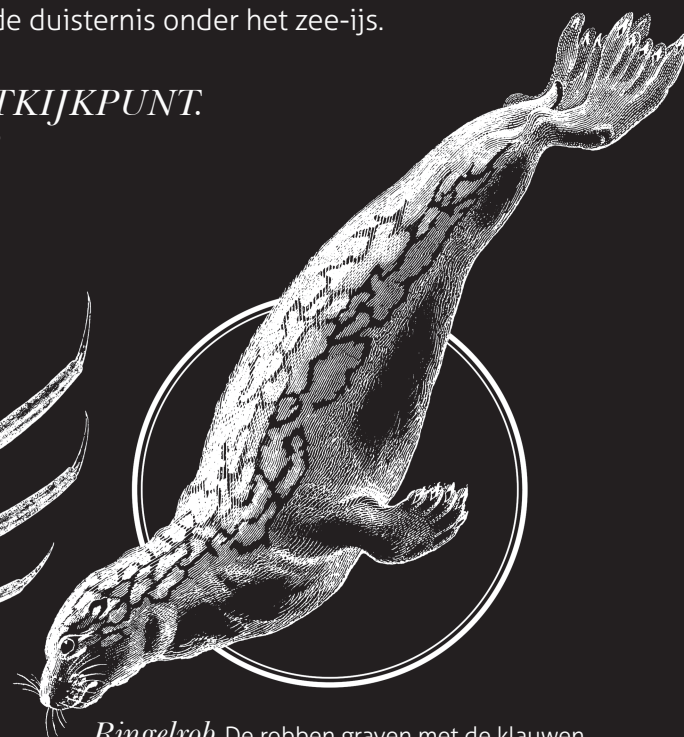
*LEES over de soorten hieronder. Ga dan terug naar het UITKIJKPUNT.
Kijk door de BLAUWE lens: wat kun je zien?*

Narwal Mannelijke narwals vechten met hun slagstanden, extra lange tanden. Daarin zitten miljoenen zenuweindes, zodat ze ook te gebruiken zijn om te voelen en proeven.

Sneeuwkrab De vrouwtjes dragen meer dan 100.000 eitjes in hun buik gedurende 1 à 2 jaar.

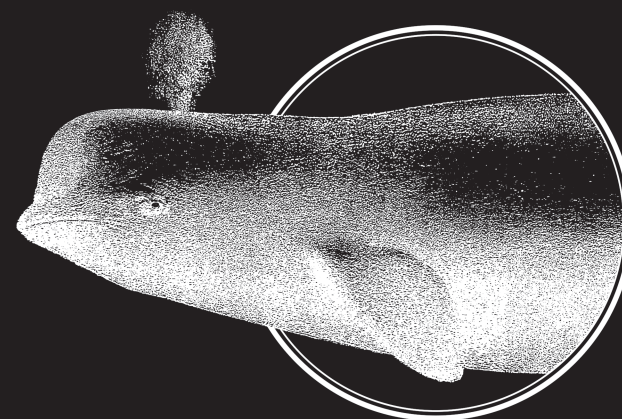
Ringelrob De robben graven met de klauwen aan hun vinnen gaten in het ijs. Ze kunnen tot wel 45 minuten onder water blijven.

Walrus Walrussen hebben extra lange tanden, hun slagstanden. Die gebruiken ze om zichzelf op het ijs te trekken én om te vechten en zich te verdedigen.

Schelploze vleugelslakken Deze kleine zeeslak heeft geen huisje, maar wel vleugelachtige vinnen om mee te zwemmen. Ze lijken wat op engeltjes die door de lucht vliegen.

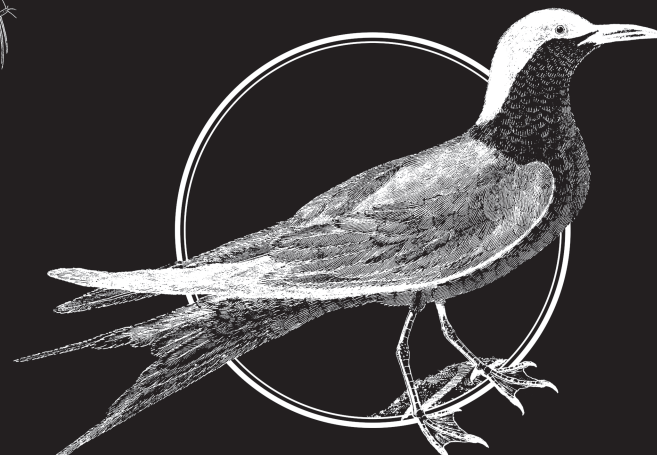
Beloega Het witte vel van een beloega helpt als camouflage in het ijs en de sneeuw. De vetlaag onder de huid houdt het dier warm.

Kleine alk Alken brengen hun jongen groot aan de Arctische kust in de zomer. Ze zwemmen met hun kleine op vinnen lijkende vleugels onder water.

Eenoogkreeftjes Tijdens de lange Arctische winters blijven sommige van deze eenoogkreeftjes in kouder, dieper water onder het ijs om zo aan roofdieren te ontsnappen en om energie te besparen.

Noordse stern Na de Arctische zomer vlucht de Arctische stern voor de winter weg naar Antarctica, waar de zomer pas begint.

Oorspronkelijke uitgave: *Illuminoceans* © 2023 Wide Eyed Editions, The Quarto Group,
1 Triptych Place, London, SE1 9SH, United Kingdom

Deze uitgave © 2023 Infodok / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds.
'Infodok' is het geregistreerde merk van Davidsfonds vzw.
www.standaarduitgeverij.be/infodok

Tekst: Barbara Taylor
Illustraties: Carnovsky
Vertaling: Saskia Martens
Zetwerk Nederlandse versie: Sin Aerts
Gedrukt in Shaoguan, China, SL062023, juni 2023

Noot van de auteur: het aantal oceaanzeeën dat in dit boek genoemd wordt, is het aantal dat beschikbaar was op het moment dat dit boek werd voorbereid en geschreven. Aangezien tot nu toe minder dan 10 procent van de oceanen verkend is, zal dat aantal elk jaar toenemen naarmate wetenschappers met nieuwe technologie veel meer oceaanzeeën kunnen ontdekken.

D/2023/0034/278
ISBN 978 90 02 27825 9
NUR 223

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The QR code displayed in this book directs users to a Third-Party website or application controlled by its owners. Standaard Uitgeverij's decision to insert this QR code to a Third-Party website or application is not an endorsement of the content or services in that linked Third-Party website or application. Standaard Uitgeverij does not control this Third-Party website or application and expressly disclaims any responsibility for the content, the accuracy of the information and any products or services available on the Third-Party website or application. If you decide to access or engage in services through linked Third-Party website or application, you do so at your own risk. You should direct any concerns regarding any Third-Party website or application to the administrator of the applicable Third-Party website or application. You should also refer to the separate terms of use, privacy policies and other rules posted on Third-Party website or application before you use them.